Свињски грип и имунизација

Д. Ђуричић,¹ И. Пантић,² С. Ристић³

Swine Influenza and Immunization

Djuricic D., Pantic I., Ristic S.

Сажетак. Свињска инфлуенца, или свињски грип, јесте високо заразна болест респираторних органа свиња, коју проузрокује један од низа вируса свињске инфлуенце А. Стопа оболевања међу свињама је висока, а стопа смртности ниска. Вирус се шири путем аеросола, директним или индиректним путем, као и путем свиња преносиоца који не показују симптоме болести.

Вируси свињске инфлуенце најчешће припадају подтипу H_1N_1 , али и други подтипови су пронађени међу свињама. Иако су вируси свињске инфлуенце обично специфични за врсту, тј. проузрокују заразу само код свиња, понекад могу изазвати болест и код људи.

Група стручњака за стратешко саветовање за имунизацију одржала је ванредни састанак 7. јула 2009. године у Женеви. Расправа се односила на пандемију H_1N_1 грипа у 2009. години. Сматра се да овај пандемски H_1N_1 вирус, који се преноси са човека на човека, барем делимично води порекло (поједине генске секвенце) од вируса ендемског свињског грипа.

Стручњаци су препознали три различита циља које би државе требало да усвоје као део своје стратегије у вакцинацији у току пандемије:

- заштита интегритета здравственог система,
- смањење оболевања и смртности и
- смањење преноса пандемског вируса унутар заједнице.

Закључено је да државе могу да користе различите стратегије у примени вакцине да би

Summary. Swine influenza or swine flu is a very contagious respiratory disease caused by one of the swine influenza viruses, type A. The incidence rate among pigs is high, however, mortality remains low. The main routes of transmission are through the aerosols, through direct or indirect contact between infected animals (even those without symptoms) and uninfected animals. Very common swine influenza virus is subtype H_1N_1 , although other subtypes have also been found in pigs worldwide. Although swine influenza viruses are usually species-specific, which means that they cause illness only in pigs, sometimes pig to human transmission can occur.

On July 7, 2009, Strategic Advisory Group of Experts (SAGE) on Immunization held an extraordinary meeting in Geneva to discuss issues and make recommendations related to vaccine for the pandemic (H_1N_1) 2009. This pandemic, human to human transmitted, H_1N_1 virus is believed to have, at least partially (some gene sequences), origin from endemic swine flu virus.

The experts identified three different goals that countries should adopt as part of their pandemic vaccination strategy:

- protect the integrity of the health-care system,
- reduce morbidity and mortality,
- reduce transmission of the pandemic virus within communities.

It was concluded that countries could use a variety of strategies concerning the vaccine

¹ Прим. др Даница Ђуричић, Дом здравља Савски Венац.

² Др Игор Пантић, Медицински факултет Универзитета у Београду.

³ Сузана Ристић, медицински сестра.

оствариле ове циљеве, али да свака стратегија треба да буде примењена у светлу епидемиолошке ситуације у датој држави, расположивим залихама и могућности за набавку и способности да се кампања вакци-нације спроведе на циљне групе, као и да користи мере за ублажавање пандемије које нису везане за вакцинацију.

Кључне речи: свињски грип, имунизација.

deployment to reach these objectives but any strategy should reflect the country's specific epidemiological situation, resources and ability to access vaccine, to implement vaccination campaigns in the targeted groups, and to use other non-vaccine mitigation measures.

Key words: swine flu, immunization.

Стратешко саветовање за имунизацију

Свињска инфлуенца, или свињски грип, јесте високо заразна болест респираторних органа свиња, коју проузрокује један од низа вируса свињске инфлуенце А. Стопа оболевања међу свињама је висока, а стопа смртности ниска. Вирус се шири путем аеросола, директним или индиректним контактом, као и путем свиња преносиоца које не показују симптоме болести. У умереним климатским зонама свиње оболевају од овог вируса током читаве године, са повећаном учесталošћу у јесен и зиму. Већина земаља рутински вакцинише своју популацију против свињске инфлуенце.

Вируси свињске инфлуенце најчешће припадају подтипу H_1N_1 , али и други подтипови су пронађени међу свињама. Иако су вируси свињске инфлуенце обично специфични за врсту, тј. проузрокују заразу само код свиња, понекад прелазе и на друге врсте и могу проузроковати болест и код људи.

Група стручњака за стратешко саветовање за имунизацију (САГЕ) одржала је ванредни састанак 7. јула 2009. године у Женеви. Расправа се односила на пандемију H_1N_1 грипа у 2009. години и на доношење препорука за вакцинацију. Сматра се да овај пандемијски H_1N_1 вирус, који се преноси са човека на човека, барем делимично води порекло (поједине генске секвенце) од вируса ендемског свињског грипа.

САГЕ је направила увид у тренутну ситуацију пандемије грипа, тренутни статус сезонских вакцина и могуће производне капацитете за производњу вакцине за грип А. Разматране су и могуће опције за употребу вакцине.

Стручњаци су препознали три различита циља које би државе требало да усвоје као део своје стратегије у вакцинацији у току пандемије:

- заштита интегритета здравственог система,
- смањење оболевања и смртности и
- смањење преноса пандемијског вируса унутар заједнице.

Државе могу да користе различите стратегије у примени вакцине да би оствариле ове циљеве, али свака стратегија треба да буде примењена у светлу епидемиолошке ситуације у датој држави, расположивим залихама и могућности за набавку и способности да се кампања вакцинације спроведе на циљне групе, као и да користи мере за ублажавање пандемије које нису везане за вакцинацију.

Иако се сматра да је озбиљност пандемије у овом тренутку умерена, при чему већи број пацијената нема компликације, неке групе, као што су труднице, пацијенти који болују од астме и других хроничних болести, као што је претерана гојазност, спадају у оне са повећаним ризиком од компликација и смртог исхода.

Како се ширење вируса сматра незаустављивим, вакцина ће бити неопходна у свим земљама. САГЕ наглашава потребу да се постигне једнак приступ међу државама овој вакцини, која је развијена као одговор на пандемијски H_1N_1 вирус.

Следеће препоруке су прослеђене Генералном директору Светске здравствене организације (СЗО):

Све државе треба да изврше имунизацију здравствених радника, као приоритет у заштити основа здравствене инфраструктуре. Како у почетку неће бити довољних количина вакцина, треба размотрити приступ „корак по ко-

рак“ за вакцинацију тачно утврђених група становништва.

САГЕ саветује да следеће групе буду узете у обзир, означавајући да државе саме треба да процене свој редослед у приоритетима на основу својих специфичности: труднице, популација старија од шест месеци са тешким хроничним медицинским стањима; популација здравих одраслих особа од 15 до 49 година старости; популација здравих одраслих људи од 50 до 64 година старости; здрави одрасли људи старији од 65 година.

С обзиром на примену нових технологија у развоју неких вакцина за пандемију која је у току, а које још нису широко потврђене као безбедне у неким деловима популације, веома је важно да праћење након што је вакцина пуштена у промет буде највећег могућег квалитета. Додатно, брза размена података о резултатима истраживања имуногености, безбедности и ефикасности међу државама биће врло значајна да би државе могле да ураде неопходна прилагођавања у спровођењу вакцинације.

У светлу предвиђеног недостатка вакцине на светском нивоу и због могуће неопходности заштите од измењених ланаца вируса, САГЕ препоручује производњу и коришћење вакцина које су формулисане са уље-вода растварачима и са ослабљеним, живим вирусима грипа.

Како је производња сезонске вакцине за вирус грипа 2009–2010. на западној хемисфе-

ри скоро завршена, тако да не би требало да утиче на производњу вакцине за пандемију грипа H₁N₁, САГЕ не сматра да је неопходно да препоручи пребацивање са производње сезонске вакцине на вакцину пандемијског грипа.

Генерална директорка СЗО, др Маргарет Чен, усвојила је ове препоруке 11. јула 2009. године, сматрајући да су оне добро прилагођене тренутном стању пандемије.

Такође је нагласила да ће бити неопходне измене у препорукама уколико дође до новог развоја.

САГЕ је установљена од старне генералног директора СЗО 1999. године, као главна саветодавна група за вакцине и имунизацију при СЗО. Садржи 15 чланова. Заступљен је широк ранг дисциплина из целог света, као што је епидемиологија, јавно здравство, вакцинологија, педијатрија, интерна медицина, инфективне болести, имунологија, регулатива у области лекова, управљање спровођењем имунизације и здравствена администрација.

Придружени чланови, на састанцима САГЕ, јесу чланови *ad hoc* групе, која ради на вакцини за H₁N₁ грип, председавајућих регионалних техничко-саветних група и спољни стручњаци.

Статус посматрача имају представници фармацеутске индустрије и регулаторни органи који не узимају учешће у процесу да би био избегнут сукоб интереса.

Литература

1. Светска здравствена организација. Препоруке за вакцинацију у пандемији грипа. Женева, 2009.